

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра реклами та зв'язків з громадськістю

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНА ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА

напряом підготовки 6.030302 Реклама і зв'язки з громадськістю

Гуманітарний інститут

2015-2016 рік

Робоча програма «Державна інформаційна політика» для студентів за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама та зв'язки з громадськістю», галузі знань 0303 «Журналістика та інформація»

2015 року- 27 с.

Розробник: Піскорська Галина Андріївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри реклами та зв'язків з громадськістю

Протокол від "27" серпня 2015 року № 1

Завідувач кафедри реклами та зв'язків з громадськістю

 (підпис) _____ (Горбенко Г. В.)
(прізвище та ініціали)

Години відповідають робочому навчальному плану

Структура програми типова

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 (підпис) _____ (О.В. Єременко)
(прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою Гуманітарного інституту

Протокол від "27" серпня 2015 року № 1

Вчений секретар (підпис) _____ (Т.Л.Видайчук)
(прізвище та ініціали)

©КУБГ, 2015 рік

©Піскорська Г. А., 2015 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	7
III. Програма	8
Змістовий модуль 1.	8
Змістовий модуль 2.	9
Змістовий модуль 3.	11
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Державна інформаційна політика»	13
V. Завдання для самостійної роботи	14
VI. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	17
VII. Система поточного та підсумкового контролю	18
VIII. Методи навчання	20
IX. Методичне забезпечення курсу	20
X. Питання до екзамену	21
XI. Рекомендована література	24

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни " Державна інформаційна політика " є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою реклами та зв'язків з громадськістю на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «реклама та зв'язки з громадськістю», відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Програма визначає обсяги знань, які повинні опанувати студенти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Курс "Державна інформаційна політика " покликаний формувати теоретичну та прикладну бази фахівця із зв'язків з громадськістю, тому метою його вивчення є ознайомлення із тенденціями розвитку інформаційного простору України, подати аналіз функціонування основних його складових, пояснити сутність системи забезпечення інформаційної безпеки України.

Головне завдання курсу полягає в узагальненні та систематизації нової системи поглядів, теоретичних та методологічних підходів стосовно чинників формування державної політики України у сфері засобів масової інформації (ЗМІ) як складової державної інформаційної політики.

.Завданнями курсу є :

- Ознайомитися із специфікою та особливостями розвитку сучасної інформаційної політики (світовий, регіональний, національний)
- Вивчити нормативну базу державної національної політики..
- Дослідити особливості використання медіаресурсу в політиці.
- Оволодіти базовим інструментарієм та принципами інформаційного управління сучасними політичними процесами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні

напрями й завдання державної інформаційної політики; її сучасний стан; визначати проблеми в інформаційній сфері держави; основні шляхи вдосконалення інформаційної політики України, проблеми формування єдиного інформаційного простору України та її входження у світовий інформаційний простір, гарантування інформаційної безпеки особистості, суспільства й держави: забезпечення свободи слова; сприяння вільному доступу до суспільно значущої інформації; збереження суспільної моралі, захист честі й гідності особистості; сприяння конкуренції у сфері засобів масової інформації; залучення інвестицій у розвиток ІКТ та їх пільгове оподаткування; сприяння відкритості та прозорості органів державної влади й місцевого самоврядування; захист самобутності української культури й мови.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 144 год., із них 20 год. – лекції, 36 год. – практичні, 8 год. – модульний контроль, самостійна робота – 80 год.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: сукупність основних напрямів і способів діяльності держави, спрямованих на одержання, використання, поширення, зберігання та захист інформації.

Курс:	Напря́м, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4 кредити</p> <p>Змістові модулі: 3 модулі</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): 144 години</p> <p>Тижневих годин: 2 години</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0303 Журналістика та інформація</p> <p>Шифр та назва напряму: 6.030302 реклама і зв'язки з громадськістю</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр"</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 4.</p> <p>Семестр: 7.</p> <p>Аудиторні заняття: 56 годин, з них: Лекції (теоретична підготовка): 20 годин Практичні заняття: 36 годин Модульні контрольні роботи: 8 години Самостійна робота 80 год.</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I.									
Правове регулювання інформаційної сфери в Україні									
1	Основи законодавства України в інформаційній сфері.	16	6	2	4			10	
2	Центральні органи державної влади України в галузі інформації.	16	6	2	4			10	
3	Проблеми та перспективи правового регулювання інформаційної сфери в Україні.	6	6	2	4				
	<i>Модульна контрольна робота</i>	2							2
	Разом	40	18	6	12			20	2
Змістовий модуль II.									
Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення									
4	Шляхи розвитку інформаційного суспільства в Україні	14	4	2	2			10	
5	Сучасний стан інформаційного простору України: засоби масової інформації.	16	6	2	4			10	
6	Телебачення в системі соціальних комунікацій українського суспільства. Імідж України: варіанти можливих інформаційних стратегій	16	6	2	4			10	
7	Державна інформаційна політика в контексті інтеграції України в європейський та світовий інформаційний простір.	6	6	4	2				
	<i>Модульна контрольна робота</i>	2							2
	Разом	54	22	10	12			30	2
Змістовий модуль III.									
Інформаційна асиметрія у формуванні інформаційного простору України									
8	Джерела загроз інформаційній безпеці України	16	6	2	4			10	
9	Реальні та потенційні загрози інформаційній безпеці України	14	4		4			10	
10	Форми інформаційного протиборства	16	6	2	4			10	
	<i>Модульна контрольна робота</i>	4							4
	Разом	50	16	4	12			30	4
	Разом за навчальним планом	144	56	20	36			80	8

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Правове регулювання інформаційної сфери в Україні

Тема 1. Основи законодавства України в інформаційній сфері. (2 год.)

Сутність державної інформаційної політики (ДІП) як навчальної дисципліни. Предмет ДІП. Функції ДІП. Основи теорії ДІП. Наукові основи розробки концепції ДІП. Понятійно-категоріальний апарат ДІП. Сутність, об'єкт та функції ДІП України. Конституційно-правові засади ДІП України. Нормативно-правові механізми ДІП. Розвиток нормативно-правового забезпечення ДІП та його системність. Вплив міжнародного інформаційного права на український правовий простір. Міжнародні та міждержавні договори України в інформаційній сфері.

Конституційне право громадян на інформацію та його забезпеченість в Україні й провідних державах світу. Діяльність міжнародних організацій на захист права людини на інформацію та свободи слова (свободи висловлювання). Рейтинги України. Контroversійні питання свободи діяльності в світовій Мережі.

Тема 2. Центральні органи державної влади України в галузі інформації. (2 год.)

Державний комітет інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України. Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення. Державний комітет зв'язку та інформатизації України. Президент України, Кабінет Міністрів України, РНБО та ВР України (комітети) в управлінні та регулюванні інформаційної сфери. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, ОМС у виробленні та реалізації ДІП. Міжінституційна взаємодія та координація діяльності в інформаційній сфері.

Тема 3. Проблеми та перспективи правового регулювання інформаційної сфери в Україні. (2 год.)

Симетричний й асиметричний характер прав людини на інформацію та на збереження таємниці особистих (персональних) даних. Міжнародно-правові акти, скеровані проти замовчування публічно важливої інформації та невиправданої конфіденційності та на збереження таємниці персональних даних.

Політична боротьба довкола свободи слова й Закон України “Про доступ до публічної інформації”. Негативні наслідки відсутності необхідної інформації в момент прийняття відповідального рішення й блокування інформації.

Аналіз законопроектів у сфері інформаційної політики України, які перебували або перебувають на розгляді Верховної Ради України (за сайтами та порталами Верховної Ради України й основних нормопроектних установ й організацій України у сфері інформаційної).

Інформаційний Кодекс України. Нові суб’єкти інформаційного простору України (2014 р.): Український кризовий медіа-центр, Об’єднаний інформаційно-аналітичний центр «Єдина Країна», Інформаційно-аналітичний центр Ради національної безпеки і оборони України

Змістовий модуль 2.

Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення

Тема 4. Шляхи розвитку інформаційного суспільства в Україні. (2 год.)

Становлення інформаційного суспільства. Базові характеристики інформаційного суспільства. Теорії та стратегії розбудови інформаційного суспільства. Роль інформаційної культури у формування інформаційного суспільства. Чинники інформаційної культури (технологічний, комунікативний, психологічний). Формування «глобального інформаційного суспільства» як проблема формування особистості, здатної до самоосвіти (самонавчання й самовиховання).

Прогностична модель становлення інформаційного суспільства в Україні. Стратегія інтеграції України до глобального інформаційного суспільства. Проблеми розвитку інформаційного суспільства та інформаційної безпеки, інформаційної та видавничої сфери. Україна та міжнародний досвід впровадження електронного документообігу й електронного урядування.

Головні напрями здійснення сучасної державної інформаційної політики: забезпечення свободи слова; сприяння вільному доступу до суспільно значущої інформації; збереження суспільної моралі, захист честі й гідності особистості; сприяння конкуренції у сфері засобів масової інформації; залучення інвестицій у розвиток ІКТ та їх пільгове оподаткування; сприяння відкритості та прозорості органів державної влади й місцевого самоврядування; захист самобутності

української культури й мови; переведення культурної спадщини держави в цифровий формат; захист інтересів найбільш уразливих категорій громадян в інформаційній сфері; боротьба з неналежним використанням сучасних інформаційних технологій; гарантування інформаційної безпеки; захист персональних даних; охорона недоторканності приватного життя.

Тема 5. Сучасний стан інформаційного простору України: засоби масової інформації. (2 год.)

Технічні характеристики та технічний захист інформаційного простору України. Протиріччя між медіа-ринком, який має тенденцію до монополізації, та демократичними процесами. Домінування медіахолдингів. Влада медіа(медіакратія) як загроза реальному народовладдю.

Інформаційний простір як ключовий механізм формування політичного простору та забезпечення взаємодії влади й суспільства. Перетворення політики на медіапроцес. Віртуалізація політичного простору, поява гіперреальності, синтез інформаційних та розважальних повідомлень у інфопотоці.

Знаково-символьна інфраструктура країни як сфера інформаційного протистояння. Міжнародний імідж й державний брендінг України як фактори її національної безпеки. Мова та мовна політика як сфера інформаційного протистояння.

Тема 6. Телебачення в системі соціальних комунікацій українського суспільства.(2 год.)

Громадське телебачення. Система іномовлення. Кабельне та супутникове телебачення. Контроль за виконанням державного замовлення на телерадіоінформаційну продукцію.

Міжнародні стандарти і рекомендації Міжнародної спілки телерадіозв'язку, Система інтерактивного телебачення. Телетекст. Мультимедійні технології. Ліцензування телерадіомовлення та програмного забезпечення.

Міжнародне мовлення країни та її зовнішньополітичні інформаційні впливи. Відродження національної пам'яті та "переписування історії" у контексті інформаційно-психологічних війн (приклад взаємодії у трикутнику «Україна-РФ»).

Тема 7. Державна інформаційна політика в контексті інтеграції України в європейський та світовий інформаційний простір. (2 год.)

Інформаційне суспільство та інформаційна політика у програмах і практиці діяльності європейських регіональних організацій.

Взаємозв'язок та взаємовплив основних концепцій побудови інформаційного суспільства та інформаційної політики в рамках РЄ, ЄС та інших європейських організацій.

Специфіка колективної регіональної інформаційної безпеки в рамках РЄ та ЄС. Діяльність ENISA. Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність та проблеми її імплементації у національне законодавство України.

Інформаційна політика в рамках доктрин євроінтеграції та євроатлантизму (НАТО, ОБСЄ) та євразійськості (ОДКБ, ШОС). Вибір України.

Інформаційне суспільство та інформаційна політика як сфера стратегічного партнерства Україна – ЄС.

Інформаційна безпека та співробітництво України з ЄС у медійному просторі.

Безпека Інтернету як сфера співробітництва державних й недержавних організацій України та ЄС.

Ініціативи ЄС щодо співробітництва з Україною в інформаційній сфері та питання подолання кіберзлочинності й попередження кібервійн.

Змістовий модуль 3.

ІНФОРМАЦІЙНА АСИМЕТРІЯ У ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Тема 8. Джерела загроз інформаційній безпеці України.(2 год.)

Зовнішні інформаційні загрози, засади та механізми їх локалізації. Аналіз, прогнозування, моніторинг інформаційних викликів та загроз. Дисбаланс та кризові явища в національному інформаційному просторі. Інформаційний суверенітет. Засади державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки. Вироблення рекомендацій у сфері інформаційної безпеки. Безпека інформаційних та телекомунікаційних систем. Інформатизація суспільних інститутів. Центри зберігання, оброблення та розповсюдження інформації

Тема 9. Реальні та потенційні загрози інформаційній безпеці України. (2 год.)

Політична безпека держави та інформаційні фактори конструктивної й деструктивної динаміки її розвитку. Політична безпека держави та зовнішня інформаційна експансія.

“Кольорові революції”: інформаційне протиборство в процесі ненасильницького повалення політичних режимів. Концепція “ненасильницьких дій”: еволюція від Махатми Ганді – до Джін Шарпа.

Інформаційно-психологічна та політична безпека держави в умовах формування глобального громадянського суспільства.

Питання інформаційно-психологічної безпеки та їх відображення в Доктрині інформаційної безпеки України й Стратегії національної безпеки України.

Тема 10. Форми інформаційного протиборства. (2 год.)

Інформаційна війна та чинники вразливості, що виникають за умов зростаючого узалежнення від інформації й застосування інформації та інформаційних систем у різноманітних конфліктах.

Основні різновиди інформаційних війн та спеціальних інформаційних операцій: методика та методологія їх здійснення.

Інформаційна зброя як загроза та виклик національній й міжнародній безпеці.

Інформаційно-психологічні війни у системі традиційної та сучасної міжнародної політики. Інформаційно-психологічна війна як протиборство пропаганди та контрпропаганди. Сім класичних прийомів пропаганди (за Г.Ласуеллом) та їх конкретні вияви у діяльності найвпливовіших світових медіа.

Медіа-інформаційний тероризм у сфері міжнародних відносин. Гра на ідеологічних стереотипах (фашизм, комунізм, сіонізм, націоналізм). Інформаційно-культурна експансія та “культурні війни” сучасності. Концепції «зіткнення цивілізацій» та «кінця історії».

Вибіркове замовчування й організовані витоки чутливої інформації та «вкидання» у світові медіа компрометуючих матеріалів як засіб маніпуляції міжнародною громадською думкою та тиску на політичне керівництво країни, ефективний засіб інформаційного протиборства в міжнародних відносинах та внутрішньополітичній боротьбі. Феномени Wikileaks та «плівки Мельниченка».

Інформаційно-психологічні війни та інформаційно-психологічна безпека у сучасних системах стратегічних комунікацій та публічної дипломатії.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ "Державна інформаційна політика"

Разом: 144 год., лекції – 20 год., практичні заняття – 36 год., модульний контроль - 8, самостійна - 80

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II				Змістовий модуль III			
Назва модуля	Правове регулювання інформаційної сфери в Україні			Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення				Інформаційна асиметрія у формуванні інформаційного простору України			
Кількість балів за модуль	114 балів			115 балів				144 бали			
Лекції	3			4				3			
Теми лекцій	Основи законодавства України в інформаційній сфері. 1б.	Центральні органи державної влади України в галузі інформації 1б.	Проблеми та перспективи правового регулювання інформаційної сфери в Україні. 1б.	Шляхи розвитку інформаційного суспільства в Україні 1б.	Сучасний стан інформаційного простору України: засоби масової інформації 1б.	Телебачення в системі соціальних комунікацій українського суспільства. Імідж України: варіанти можливих інформаційних стратегій 1б.	Державна інформаційна політика в контексті інтеграції України в європейський та світовий інформаційний простір 1б.	Джерела загроз інформаційній безпеці України 1б.	Реальні та потенційні загрози інформаційній безпеці України 1б.	Форми інформаційного протиборства 1б.	
Теми практичних			Проблеми та перспективи правового регулювання інформаційної сфери в Україні 6б.	Шляхи розвитку інформаційного суспільства в Україні 6б.				Телебачення в системі соціальних комунікацій українського суспільству 33 б.	Джерела загроз інформаційній безпеці України 33 б.		
Самостійна робота	5	5x2	5	5	5	5	5	5x2	5	5	
ІНДЗ	30 балів (3 модуль)										
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)						
Підсумковий контроль	Усього 373 бали										

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.

Тема 1-3 Правове регулювання інформаційної сфери в Україні – 20 год.

1. Скласти таблицю понятійно-категоріального апарату ДІП. Проаналізуйте сутність, об'єкт та функції ДІП України.
2. Здійснити аналіз: Конституційно-правові засади ДІП України. Нормативно-правові механізми ДІП.
3. Дослідити розвиток нормативно-правового забезпечення ДІП та його системність.
4. Визначити вплив міжнародного інформаційного права на український правовий простір. Міжнародні та міждержавні договори України в інформаційній сфері.

Змістовий модуль II.

Теми 4-7. Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення – 30 год.

1. Дослідити іміджеву стратегію, спрямовану на вирішення стратегічних завдань та реалізацію стратегічних пріоритетів України.
2. Проаналізувати знаково-символьну інфраструктуру країни як сферу інформаційного протиборства.
3. Проаналізувати міжнародний імідж й державний брендінг України як фактори її національної безпеки.
4. Запропонуйте варіанти створення і просування неповторної ідеології країни.
5. Складіть таблицю здійснення сучасної державної інформаційної політики за напрямками: забезпечення свободи слова; сприяння вільному доступу до суспільно значущої інформації; збереження суспільної моралі, захист честі й гідності особистості; сприяння конкуренції у сфері засобів масової інформації; залучення інвестицій у розвиток ІКТ та їх пільгове оподаткування; сприяння відкритості та прозорості органів державної влади й місцевого самоврядування; захист

самобутності української культури й мови; переведення культурної спадщини держави в цифровий формат; захист інтересів найбільш уразливих категорій громадян в інформаційній сфері; боротьба з неналежним використанням сучасних інформаційних технологій; гарантування інформаційної безпеки; захист персональних даних; охорона недоторканності приватного життя. В таблиці вказати успіхи та проблеми, шляхи вдосконалення ДПП

Змістовий модуль III.

Тема 8-10. Інформаційна асиметрія у формуванні інформаційного простору України

– 30 год.

1. Проаналізувати інформаційні фактори політичної безпеки держави, конструктивну й деструктивну динаміку її розвитку.
2. Політична безпека держави та зовнішня інформаційна експансія.
3. Проаналізувати загрози та виклики інформаційно-психологічній безпеці та їх відображення в Доктрині інформаційної безпеки України й Стратегії національної безпеки України.
4. Проаналізувати інформаційне суспільство та інформаційну політику як сферу стратегічного партнерства Україна – ЄС.
5. Дослідити яким чином відбувається співробітництво України з ЄС у медійному просторі.
6. Показати як реалізується співробітництво державних й недержавних організацій України та ЄС в сфері безпеки Інтернет.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль І. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні			
Тема 1. Основи законодавства України в інформаційній сфері	Семінарське заняття, екзамен	5x2	І
Тема 2. Центральні органи державної влади України в галузі інформації.	Есе, модульний контроль, екзамен	5	ІІ
Тема 3. Проблеми та перспективи правового регулювання інформаційної сфери в Україні.	Семінарське заняття, екзамен	5	ІІІ
Змістовий модуль ІІ. Державна інформаційна політика України та шляхи її вдосконалення			
Тема 4. Шляхи розвитку інформаційного суспільства України	Екзамен	5	ІV
Тема 5. Сучасний стан інформаційного простору України: засоби масової інформації.	Екзамен	5	V
Тема 6. Телебачення в системі соціальних комунікацій українського суспільства. Імідж України: варіанти можливих інформаційних стратегій	Семінарське заняття, модульний контроль, екзамен	5	VI
Тема 7. Державна інформаційна політика в контексті інтеграції України в європейський та світовий інформаційний простір.	Семінарське заняття, самостійна робота, екзамен	5	VII
Змістовий модуль ІІІ. Інформаційна асиметрія у формуванні інформаційного простору України			
Тема 8. Джерела загроз інформаційній безпеці України	ІНДЗ, семінарське заняття, екзамен	5x2	VIII-
Тема 9. Реальні та потенційні загрози інформаційній безпеці України	Екзамен	5	IX
Тема 10. Форми інформаційного протиборства	Екзамен	5	X-XI
<i>Разом: 80 год.</i>	<i>Разом: 60 балів</i>		

VI. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	<p>Оцінка захищеності інформаційного простору України та національних інтересів в сфері ДІП.</p> <p>Технічні характеристики та технічний захист інформаційного простору України. Інформаційний простір як ключовий механізм формування політичного простору та забезпечення взаємодії влади й суспільства.</p>	3 бали
2.	<p>Оцінка правового забезпечення ДІП.</p> <p>Конституційно-правові засади ДІП України. Нормативно-правові механізми ДІП. Розвиток нормативно-правового забезпечення ДІП та його системність. Вплив міжнародного інформаційного права на український правовий простір. Міжнародні та міждержавні договори України в інформаційній сфері.</p>	4 бали
3.	<p>Аналіз глобальних складників державного управління інформаційною сферою:</p> <ul style="list-style-type: none"> • інформаційно-технологічний – пов’язаний з рішеннями щодо створення технологічної бази переходу України до інформаційного суспільства, розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури, вироблення та використання ІКТ й упровадження заснованих на них формах діяльності тощо; • інформаційно-змістовий – пов’язаний з діяльністю ЗМІ та ЗМК (зокрема, в мережі інтернет), вирішенням проблем соціальної і правової відповідальності ЗМІ перед суспільством, забезпеченням інформаційних прав і свобод громадян, наповненню вітчизняного і світового простору позитивною інформацією про Україну тощо. 	5 балів
4.	<p>Оцінка ефективності державної інформаційної політики за напрямками:</p> <p>сприяння вільному доступу до суспільно значущої інформації; збереження суспільної моралі, захист честі й гідності особистості; сприяння відкритості та прозорості органів державної влади й місцевого самоврядування; захист самобутності української культури й мови; переведення культурної спадщини держави в цифровий формат; захист інтересів найбільш уразливих категорій громадян в інформаційній сфері; боротьба з неналежним використанням сучасних інформаційних технологій; гарантування інформаційної безпеки; захист персональних даних; охорона недоторканності приватного життя</p>	5 бали
5.	<p>Аналіз, прогнозування, моніторинг інформаційних викликів та загроз. Дисбаланс та кризові явища в національному інформаційному просторі. Загрози інформаційному суверенітету. Засади державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки. Вироблення рекомендацій у сфері інформаційної безпеки.</p>	9 бали
6.	<p>Моделювання інформаційної політики держави.</p> <p>Здійснити на основі законопроектів у сфері інформаційної політики України, які перебували або перебувають на розгляді Верховної Ради України (за сайтами та порталами Верховної Ради України й основних нормопроектних установ й організацій України у сфері інформаційної політики.</p>	4 бали
Разом		30 балів

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу "Державна інформаційна політика" – це вид науково-дослідної роботи студентів, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних та семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ, вимоги до нього та оцінювання: комунікаційний аналіз соціальних процесів (30 балів).

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни "Державна інформаційна політика". Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Державна інформаційна політика" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	10	10
2	Відвідування практичних занять	1	18	18
3	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	12	60
4	Робота на практичному занятті	10	18	180
5	Модульна контрольна робота	25	3	75
6	ІНДЗ	30	1	30
максимальна кількість балів 373				

Розрахунок: $373:100=3,7$

Студент набрав: 300

Оцінка: $300:3,7=81$ (бал за семестр)

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

Методи письмового контролю: модульна контрольна робота.

Таблиця 8.2

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS**

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 - 68	«задовільно»	E
69 – 74		D
75 - 81	«добре»	C
82– 89		B
90 – 100	«відмінно»	A

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- вчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни "Теорія та історія соціальних комунікацій".

Х. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

Теоретичні питання:

Перелік запитань на залік

1. Сутність, об'єкт та функції державної інформаційної політики (ДІП).
2. Класифікація різновидів інформації та форм захисту інформації в українському та міжнародному законодавстві.
3. Правове регулювання обігу відкритої, таємної та конфіденційної інформації.
4. Чинники, пріоритети, напрями реалізації ДІП
5. Відкритість інформації.
6. Право громадян на інформацію як міжнародно-правова норма.
7. Феномен Wikileaks.
8. Загрози, виклики, вразливості й ризики як основні категорії в теорії та практиці інформаційної безпеки.
9. Основні способи протидії загрозам, реагування на виклики та керування ризиками в сфері інформаційних відносин.
10. Зарубіжний досвід вироблення та реалізації ДІП.
11. Державна політика у сфері ЗМІ.
12. Особа, суспільство та держава як суб'єкти інформаційних відносин.
13. Упровадження новітніх інформаційних технологій і розвиток теле-радіоінформаційної інфраструктури.
14. Видавнича та музейна справи у ДІП.
15. Національна безпека та національні інтереси перед викликом інформаційних війн як “продовження політики іншими засобами”.
16. Сучасна інформаційна революція в військовій сфері та війни “четвертого покоління”.
17. Інформаційна безпека як оборонна інформаційна війна.
18. Інтернет та інші “високі технології” як знаряддя інформаційних війн.
19. Світові інформаційні війни та міжнародні аспекти інформаційної безпеки.

20. Архівна та бібліотечна справа України у ДІП.
21. Інформаційна зброя: міфи та реальність.
22. ДІП щодо рекламно-виставкової діяльності.
23. Інформаційні війни у вимірах загроз та викликів національній й міжнародній безпеці.
24. Проблеми інтеграції України до європейського інформаційного суспільства.
25. Інформаційно-культурна експансія та “культурні війни” сучасності.
26. “Інформаційна зброя” та її використання в сепаратистських й громадянських конфліктах.
27. Інформаційні війни у контексті сучасної боротьби з тероризмом на національному й міжнародному рівнях.
28. Спеціальні інформаційні операції (СІО) у сфері міжнародних відносин.
29. Стратегічні документи щодо формування інформаційного суспільства в Україні.
30. Знаково-символьна інфраструктура країни як сфера інформаційного протиборства (приклад України та Росії).
31. Мова та мовна політика як сфера інформаційного протиборства (приклад України).
32. Відродження національної пам’яті та “переписування історії” у контексті інформаційно-психологічних війн (приклад України).
33. “Кольорові революції”: інформаційне протиборство в процесі ненасильницького повалення політичних режимів.
34. Політична безпека держави та концепція “ненасильницьких дій”.
35. Зовнішньополітичний спічрайтинг як сфера ідеологічного та інформаційного протиборства.
36. Інформаційні технології й глобальна антитерористична війна.
37. Попередження інформаційних війн як встановлення “нового світового інформаційного порядку”: досвід діяльності ЮНЕСКО.

38. Проблеми попередження інформаційних війн й засадничі принципи міжнародного інформаційного права.
39. Доктрини й стратегії інформаційної безпеки України та РФ (порівняльний аналіз).
40. Доктрини й стратегії інформаційної безпеки (кібербезпеки) США як інформаційного лідера сучасного світу.
41. Доктрини й стратегії інформаційної безпеки ЄС у порівнянні зі стратегіями Японії, Китаю та інших країн Східної Азії.
42. Міжнародні стратегії інформаційної безпеки та реальна практика модернізації відносин інформаційної безпеки України у сфері внутрішньої політики та у системі сучасних міжнародних відносин.

Практичні завдання:

1. Розкрийте сутність, критерії та показники ДІП.
2. Висвітліть цілі ДІП
3. Дайте оцінку теоретичним особливостям вироблення та реалізації ДІП.
4. Дайте оцінку значущості інформаційних пріоритетів в українсь- кому державотворенні.
5. Схарактеризуйте організаційно-правові засади ДІП України.
6. Поясніть необхідність сталого розвитку інформаційної сфери держави.
7. Розкрийте сутність сучасних механізмів управління та регулювання ДІП.
8. Схарактеризуйте принципи та науково-методичні засади аналізу ДІП
9. Дайте характеристику внутрішнього стану національної інформаційної політики України.
10. Визначте та оцініть фактори зовнішнього середовища національної інформаційної політики України.
11. Визначте особливості зарубіжного досвіду вироблення та реалізації ДІП.
12. Схарактеризуйте стан нормативно-правової бази ДІП та шляхи її вдосконалення.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Губерський Л.В., Макаренко Є.А., Камінський Є.Є., Ожеван М.А. та ін Інформаційна політика України: європейський контекст. – К., 2007.
2. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики і загрози. К.: Центр вільної преси, 2006. (доступні фрагменти в електронному форматі).
3. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика: Навч. посіб / Г.Г. Почепцов, С.А. Чукут. — К.: Знання, 2006.
4. Масові комунікації: Підручник. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 39.
6. Яковець А. Телевізійна журналістика: теорія і практика. - К., 2005. – 268 с.
7. Ожеван М. А., Власик О.С., Дубов Д.В., Петров В.В. та ін.. Міжнародна інформаційна безпека у глобалізованому світі // Україна у системі міжнародної безпеки: Монографія / За заг. ред. О. С. Власюка; НІПМБ при РНБО України.- К., 2009. - Частина 3.
8. Інформаційне суспільство: антологія. Посібник / Ожеван М.А., Новохатько Л.М., Піскорська Г.А., Запорожець О.Ю., Кучмій О.П., Швець О.В. – К.: ІМВ, 2006.
9. Кормич Б.А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи: Навч. посібник. - К.: Кондор, 2004.
10. Гнатюк С. Нормативно-правове регулювання діяльності аудіовізуальних ЗМІ в Україні: проблеми адаптації до європейських стандартів [Електронний ресурс] / Національний Інститут стратегічних досліджень, Відділ гуманітарної політики, Київ, 2008 – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/Monitor/april08/19.htm>

Додаткова :

11. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 30, ст. 141. «Електронний ресурс. [Режим доступу]: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0
12. Всеобщая декларация прав человека. Принята и провозглашена в резолюции 217 А (III) Генеральной Ассамблеи от 10 декабря 1948 года [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015
13. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Офіційний

переклад затверджено Міністерством закордонних справ України 27 січня 2006 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU50K02U.html

14. Конвенція про кіберзлочинність. Конвенцію ратифіковано із застереженнями і заявами Законом N 2824-IV (2824-15) від 07.09.2005, ВВР, 2006, N 5-6, ст.71. «Електронний ресурс. [Режим доступу]: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_575
15. Женевська Декларація принципів. Побудова інформаційного суспільства: глобальна задача в новому тисячолітті. 12 грудня 2003 року. «Електронний ресурс. [Режим доступу]: apitu.org.ua/wsis/dp
16. Женевський План дій Побудова інформаційного суспільства: глобальна задача в новому тисячолітті. 12 грудня 2003. «Електронний ресурс. [Режим доступу]: <http://apitu.org.ua/wsis>
17. Туніське зобов'язання [України]. «Електронний ресурс. [Режим доступу]: <http://apitu.org.ua/wsis/tz>
18. Туніська програма для інформаційного суспільства. Електронний ресурс. [Режим доступу]: apitu.org.ua/wsis/tp
19. Закон України «Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення в Україні» [Електронний ресурс] / Портал Верховної Ради України, база «Законодавство України» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=485%2F97-%E2%F0>
20. Про основи національної безпеки України». Закон України від 19 червня 2003 р. № 964-IV. «Електронний ресурс. [Режим доступу]: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=964-15
21. Стратегія національної безпеки України. Затверджена Указом Президента України від 12 лютого 2007 року N 105/2007 Електронний ресурс. [Режим доступу]: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=105%2F2007
22. Доктрина інформаційної безпеки України. Затверджена Указом Президента України від 8 липня 2009 року. N 514/2009. Електронний ресурс. [Режим доступу]: zakon.nau.ua/doc/?uid=1093.5417.1
23. Про інформаційний суверенітет та інформаційну безпеку України. Проект Закону № 207 від 07.07.1998. Електронний ресурс. [Режим доступу]: gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_2?id=&pf3516=1207&skl=4
24. Про інформацію. Закон України // Відомості Верховної Ради України

- (ВВР), 1992, N 48, ст.650. Електронний ресурс. [Режим доступу]: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2657-12>
25. Про доступ до публічної інформації. Закон України. 13 січня 2011 року N 2939-VI. Електронний ресурс. [Режим доступу]: zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-17
26. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки. Закон України. Електронний ресурс. [Режим доступу]: uazakon.com/document/fpart03/idx03936.htm
27. Брижко В.М., Швець М.Я., Цимбалюк В.С. Е - боротьба в інформаційних війнах та інформаційне право: Монографія / За ред. д.е.н. М. Швеця. - К.: НДЦПІ АПрН України, 2007.
28. Волкогонов Д.А. Психологическая война. – М., 1984.
29. Горбулін В.П., Додонов О.Г., Ланде Д.В. Інформаційні операції та безпека суспільства: загрози, протидія, моделювання. К.: Інтертехнологія, 2009. Електронний ресурс. [Режим доступу]: poiskbook.kiev.ua/art/gdl/gdl.pdf
30. Даллес А. Искусство разведки. – М., 1992.
31. Доценко Е.Л. Психологические манипуляции. – М., 1997.
32. Дзьобань О., Соснін О. Теоретичні основи національної безпеки України. К.: Освіта України, 2009.
33. Крысько В.Г. Секреты психологической войны (цели, задачи, методы, формы, опыт). – Мн., 1999. Електронний ресурс. [Режим доступу]: www.evartist.narod.ru/text19/001.htm
34. Кузнецов И.. Учебник по информационно-аналитической работе. М.: “Яуза”. 2001.
35. Литвиненко О.В. Спеціальні інформаційні операції. – К.: НІСД, 1999.
36. Мануйло А.В. Государственная информационная политика в особых условиях. М.: МИФИ, 2003. Електронний ресурс. [Режим доступу]: <http://www.evartist.narod.ru/text24/0022.htm>
37. Morgenthau H.J. Politics among Nations. The Struggle for Power and Peace. N.Y., 1978.
38. Nye, Joseph. Soft Power. The Means to Success in World Politics. New York: Public Affairs, 2004.
39. Інформація. Дипломатія. Психологія / Ответственный редактор и составитель Кашлев Ю. М., М.: Известия. 2002. Електронний ресурс. [Режим доступу]: evartist.narod.ru/text10/76.htm
40. Кузнецов И..Н. Учебник по информационно-аналитической работе. М.:

“Яуза”. 2001.

41. Почепцов Г.Г. Информационные войны. Информационные войны, Серия: Образовательная библиотека. Издательство: Рефл-бук, 2001. Электронный ресурс. [Режим доступа]: www.politnauka.org/library/prikl/pocheptsov.php
42. Preventing Violent Conflict: A Swedish Action Plan. Stockholm: Swedish Ministry of Foreign Affairs. SMFA, 1999.
43. Расторгуев С.П. Информационная война— М: Радио и связь, 1999. Электронный ресурс. [Режим доступа]: <http://www.koob.ru/rastorguev/iwar>
44. Rosenau J. Turbulence in World Politics: A Theory of Change and Continuity. Princeton, 1990. - Chapter 6.
45. Ярочкин В.И. Информационная безопасность: Учебник. М.: Фонд "Мир": Акад. проект, 2003. (доступный на кафедре в электронном формате).